

Poslední šachta

Toho podvečera byli obyvatelé poklidné vilové čtvrti Zavadilka, městské části Praha 19-Beroun, překvapeni silným zvukem kvílících brzd. Protože většina z nich ale patřila mezi adepty na post výše postaveného ředitele obchodního úseku v berounském City, nedovolil jim jejich těsný časový rozvrh zjistit příčinu tohoto vyrušení. Jediným člověkem, který se dozvěděl, kdo překračuje úředně stanovenou kvótu decibelů, tak byl mladý brand sales office executive deployer Huňáček, který si díky své pozici ve vrcholovém managementu lochovické Korony mohl dovolit uvolnit si minutu a kterého zároveň hnaly geny zděděné po jeho dědovi, jenž sloužil u policie.

„No samozřejmě. Majer.“ zaklel, když pohlédl z okna do sousedství, kde se, obklopen perimetry keramických vil počestných obchodníků, krčil starý domek z 20.století s na místní poměry nezvykle rozbujelou zahrádkou. Když ale Huňáček spatřil automobil parkující u vrat, zbledl, stáhl se s nervózním výrazem zpět do pokoje a spustil roletu. Podle toho, jaké exotické vozidlo nesmírné historické hodnoty stálo před sousedovou vilkou, ho musel navštívit někdo extrémně vlivný a bohatý, někdo, kdo kašlal nejen na nařízení o přípustné hladině zvuku, ale i na zákon o emisích, prezidentský estetický dekret a fatwu vydanou budapešťským ajatoláhem na osoby zneužívající zelenou barvu k profánním účelům.

Z khaki trabantu vystoupily dvě vytáhlé postavy, které by byly případným pozorovatelům jistě známé z Financial Times a bulvárního průtisku. Jedna z nich, oděná ležérním, ale exkluzivním stylem ředitele nadnárodní korporace, stiskla archaický elektrický zvonek u vrat. Chvíli se nic nedělo, asi za dvě minuty se ale z křoví vynořilo děcko s pérovou čelenkou, jejíž příprava musela způsobit krušné chvíle v životě mnoha exemplářů domácí drůbeže.

„Co chcete? Dedecet není doma!“ zašišlalo.

„Víme, že je doma. Mluvili jsme spolu.“ opáčil druhý návštěvník, muž s image drsného splatového hudebníka skrytý za luxusními černými vyboulenými zrcadlovkami, které dávaly jeho tváři poněkud muší výraz.

„Heslo!“ vyštěklo dítě.

„Sakra, o hesle nebyla řeč, nezdržuj pusť nás za dědou!“

„Nepustím dokud nelekněš heslo!“ vyhrožoval capart, „A nemyslíš, že nás pšepeleš! Jarďa a Kamil sou f kšovi a mízej na vás lukama. Votrávili sme si šípy lopušim jedem!“

„Evičko, Jarďo, Kamile, složte zbraně, to je v pořádku! Tihle nejsou vod úradů!“ ozvalo se najednou odněkud od domu. Na cestičku vyšel rozložitý zarostlý starší muž s opakovacím kulobrokiem nabitým jódovou solí v ruce. Když spatřil návštěvníky, jeho tvář se rozzářila radostí a dojetím.

„Čížku! Štěpáne! Vy jste ale vyrostli! No, nestůjte tu tak a pojd'te na čaj!“

O tři hodiny později už byly zdvořilostní fráze a vzpomínky na dávné časy takřka vyčerpáné, štrůdl sněžený a čaj s rumem vychladl. Nastal čas přejít k aktuálním záležitostem.

„Víš, fakt mám o tátu strach.“ hovořil Štěpán, „Od té doby, co se propadl Prosek až po Starou Boleslav, to s ním jde od desíti k pěti. Za posledních sedm let skoro nevyšel z domu. Není už, pravda, nejmladší, ale myslím, že tu s náma ještě může bejt pěkně dlouho...teda, pokud by chytil novou mízu. Ale takhle se brzo utrápí.“

„Podle mě by ještě tu tragédii s Prosekem ještě přestál,“ dodal Čížek, „ale ta vlna likvidací, co přišla potom, to ho dorazilo. Jak měli prachy a orbitální rezonanční měřiče, zlikvidovali skoro všechno, co není skanzen.“

„Skanzeny občas taky!“ upozornil Štěpán, „Vzpomeň na Chrustenice!“

„Pravda,“ pokýval Čížek hlavou, „Laco Lahoda mi říkal, že mu dovolili odvézt si jenom jeden huntík. Má ho doma ve sklepe a každou neděli si tam chodí zaplakat. Prý si do něj i lehá v černém obleku jako na funuse svíraje v ruce kytici bílých růží.“

„Takže jsme se shodli,“ uzavřel Štěpán, „že je načase vytáhnout Titána na nějakou akci.“

Martin Majer se zamyslel.

„Jsem pro. Ale nevím, kam. Jeskyně mu stačit nebudou a krom toho, než vláda vyřídí žádost o povolení ke vstupu, mohlo by už bejt pozdě. Navíc, svou letošní kvótu jsme si vyčerpali na Portálku. A doly jsou všechny zlikvidovaný.“

Čížek vyndal z kapsy širokospektrální rušičku odposlechu, postavil ji na stůl a zapnul. Místnost se naplnila tichým bzučením.

„Všechny ne. Našli jsme jeden, o kterém nikdo neví.“ pravil Štěpán s patřičnou dávkou patosu.

„Jak ale mohl ujít orbitálním rezonátorům?“ podivil se Martin Majer, „To jsou přece velice kvalitní přístroje. My jsme s nima mapovali ty nový prostory v Martině a bylo to přesnější než kdokoli z Tetína!“

„Našel jsem ho, když jsme se ženou jeli na náš zámeček v Komárově,“ vysvětloval Čížek, „je tam na kopci ruina JZD a maj tam takovou věž, co vypadá skoro jako těžní věž. Tak jsem to tam koupil a šel jsem se podívat. A vono jo. Je tam nevystrojená stará železnorudná šachta o hloubce aspoň dvacet metrů. Dolů jsem nelez, ale ňáký rozrážky tam sou. Všude kolem jsou hromady hnoje po jezeďácích, signál z družice je zřejmě nedokázal prorazit.“

„No bezva!“ zaradoval se Martin, „Kdy vyrazíme?“

„Třeba hned.“ zvedl se Čížek, „Máme vercajk s sebou! Krom toho, teď mi došlo, že jsem nechal čekat v autě tchýni a už tu sedíme pěkně dlouho, takže jsem pro to, vyrazit co nejdřív.“

„Báječné! Hned se balím a jedu! Kluci, je vám jasný, že tohle je asi poslední šachta u nás? To si přece Surikata nemůže nechat ujít!“

„Tati, že mi neuvěříš, co jsme objevili?“ pronesl Štěpán s rozzářeným obličejem, když vstoupil do obývacího pokoje ve skromném domě svého otce.

„To věru neuvěřím...“ zamručel kmet schoulený v křesle před televizní obrazovkou, sledující portorikánskou telenovelu, „...takže mi nemusíš nic říkat. Krom toho, sleduji, zda se Rosamunda odváží říci Pedrovi, že ji podváděl s Margeritou, takže si nepřeji být rušen.“

„Štěpán s Čížkem našli opuštěný důl u Oseka!“ podotkl Martin Majer, který se protlačil dveřmi dovnitř za Štěpánem.

„Doly mne již nezajímají.“ opáčil stařec, ale jeho ruka, která začala zuřivě chmatat po nitroglycerinových pilulkách na srdce položených na nedalekém stolku, jej usvědčila ze lži.

„Mysleli jsme, že bys mohl jít s námi, je to asi poslední příležitost někam se podívat.“ naznačil Čížek.

„Arci, zní to možná zajímavě,“ připustil Titán, „leč mé stařecké kosti jsou upoutány podagrou k tomuto křeslu a není síly, jež by je zvedla.“

„Vymlouvá se, ale je zviklanej.“ zašeptal Štěpán směrem k Čížkovi, „Přiveď Dallilu.“ Čížek vyběhl ven a za chvíli se vrátil, doprovázen zběsilým klapotem francouzských holí.

„SURIKATA, ty somár! Dyť je to poslední šachta tady! To do ní udatný Surikata nevrže, čo?“ zařvala mocným hlasem shrbená, ale energická stařenka, přičemž jakoby náhodou srazila jednou z holí televizní anténu. Rosamunda s Pedrem se rozplynuli v beztvaré zrnění.

„Ah, Dallila, vítej u nás...“ opáčil Surikata, „Pravda, možná bych i jel, avšak mé chorobami prolezlé tělo mi brání vykonávat tak náročnou činnost, jako je třeba i pouhá cesta k autu.“

„Ej, hlupé výmluvy!“ uzemnila ho Dallila, vzala jednu z berlí, sundala z ní gumový špunt a když zevnitř začala vytékat průzračná tekutina, nalila ji do hrnečku, který strčila Titánovi pod nos.

„Tu, vem si! Je to léčivé.“

Vzkříšení Lazara proběhlo zázračně rychle a když mu bylo pohroženo další dávkou, odběhl stařík čiperně kamsi do sklepa a za chvíli se vrátil oblečen do slušivé kombinézy PMS, s nízkou opatřeným blembákem na hlavě a plní taškou s dalším příslušenstvím.

„Udatný Surikata je připraven vydat se do strašlivé šachty smrti!“ zahalekal.

„Fajn. A teď si to, tati, zase sundej. Musíme tam dojet konspirativně.“ povzdechl si Štěpán.

„Toho nikdá nebude, jsemť montanistou a jsem tomu hrd! Zjeví-li se křivý likvidátor či udavačská krysa, zaženu je výhrůžným pohledem, jemuž jsem se naučil od svého tučňáka! Zalezou do křoví a jejich srdce pukne slabošským strachem!“

„Jak chceš.“ pokrčil Štěpán rameny, vidouce, že s vyléčeným otcem nemůže v tuto chvíli vést rozumný dialog.

Pětice neohrožených explorerů se vydala k expedičnímu vozidlu.

O půl hodiny později již stáli na okraji hluboké jámy, obklopeni kupkami nevalně zapáchajícího hnoje.

„Plyny jsou v normě, stabilně jedno a půl procenta,“ nahlásil Čížek, když vytáhl ze šachty trikotér, „můžem spustit lano.“

Štěpán s Martinem ukotvili nastřelovací skoby do betonové podlahy blízkého kravína, postříkali lano syntetickým týřidlem ze spreje, připevnili Go-Petzla, hodili konec lana dolů a rozdali přítomným lezecké svorky. Surikata zatím se svitem v očích, který nemohl být způsoben jen tou zanedbatelnou dávkou alkoholu, pobíhal kolem, házel do šachty kameny a volal „Hola hola permoníku, máš hyenit na pupíku!“

„Napřed polezu já,“ rozhodl Štěpán, „pak Martin. Potom spustíme taťku a Dallilu, Čížek nás bude jistit shora a sleze poslední.“

Když Surikatovy čizmy spočinuly na počvě, se zalíbením se rozhlédl po okolí.

„Nu, tedy, je to tu skutečně pěkné!“ pronesl se zalíbením.

„Vedou odtud dvě rozrážky, šachta měla asi i nižší patro, ale to je zasypané. Jižní rozrážka by mohla vést do dobývek, pokud není jenom průzkumná, severní bude asi dědička tohoto patra, nebo spíš původní horizontální dílo se vstupem někde ve svahu kopce. Končí asi po deseti metrech závalem. Zato ta jižní vypadá, že vede dál.“ informoval ho Štěpán.

„Tedy se nejprve podíváme po okolí a pak bychom mohli zkusit vykopat pokračování!“ zajásal Surikata a vrhl se do temné jižní chodby, kde záhy zmizel mezi ohnilou výdřevou.

„Tati, zastav, je to tam celkem chatrný!“ zasyčel pološeptem Štěpán.

„Co je?“ ozval se shora Čížek.

„Ále, táta se utrh a odběh do štoly.“ odpověděl mu Štěpán.

„Sakra, rychle vylezte, jede sem nějaký auto s majáčkem! Nejspíš baňák! Někdo nás musel vidět.“

Štěpán zaklel a zatímco se Martin Majer drápal zpátky po laně nahoru, pokusil se najít v jižní chodbě otce. Štola se ale po asi dvaceti metrech dělila na tři další a voda na počvě byla již tak zkalená, že nebyly vidět stopy. Odněkud z dále zaznívalo radostné halekání krále montanistů.

„Tak co, lezete?“ zaznělo shora, „Potřebujem uklidit auto a klíčky máš u sebe!“

„Moment, hned,“ vyštěkl Štěpán, naškrábal rychle na papírek vzkaz otci a nechal jej u vstupu do jižní štoly. Pak takřka vyběhl po laně nahoru a spolu s ostatními se zdekoval přeparkovat auto.

Podařilo se jim to právě včas.

Na dvoře kravína zastavila dodávka s nezaměnitelným znakem báňského úřadu a vystoupili z ní dva proplešlí fotřící doprovázení dvěma ostrými černými šerify ozbrojenými automaty H&K G11 na tříštivou bezplášťovou municí.

„Hleďme, pane inženýre,“ pravil jeden z nich, „nastřelovací skoby. Někdo sem lezl. Taková nezodpovědnost! Vynakládáme tolik sil a prostředků, abychom neutralizovali hrozbu rizikových pozůstatků hornické činnosti a přesto se stále najdou hazardérská individua, která ohrožují svůj život a překračují přitom navíc zákon.“

„Smutná pravda, pane řediteli,“ pokýval hlavou inženýr, „ale zdá se, že tentokrát vyvážnou bez žaláře, podle všeho už stihli uprchnout.“

„Inu, ne vždy se podaří zabít všechny mouchy jednou ranou,“ pokrčil rameny ředitel, „ale alespoň jsme objevili tuto nebezpečnou a dosud neregistrovanou šachtu. Podle všeho jde o poslední nezajištěný relikv hornické činnosti u nás. Tedy, konejme svou povinnost.“

Šerifové přinesli z auta masivní kovovou nádobu s ventilem, hadicí a malým kontrolním panelem a postavil ji na okraj šachty. Ředitel s inženýrem si chvíli hráli s nastavením a pak hodili hadici dolů.

„Spusťte to, kolego.“ pokynul ředitel.

Zezdola to zasyčelo a během chvilky se nad ohlubní objevil oblak šedavé pěny, kolem které se srážela jinovatka. Nepozorovány zaměstnanci báňského úřadu, vynořily se za rohem bývalého prasečáku dvě tváře.

„A do prdele!“ ulevil si Čížek, „To je rychlotuhnoucí karbonitová expanzivní výplňová pěna čili termobeton!“

„Musíme odtamtud dostat tátu!“ takřka vykřikl Štěpán.

„Je pozdě,“ zavrtěl hlavou Čížek, „Termobeton expanduje explozivní rychlostí, ale přitom nezpůsobuje žádné škody a otřesy, protože zpětně absorbuje veškerou tepelnou energii a tlak z okolí a používá je ke zpevnění svých molekulárních vazeb. Když zatvrdne, je tužší než diamant. A teď už zatvrd. Pokud tam vyběhnem, zmlátěj nás a vyfasujem několik let ve věznicích s ostrahou. A tvému tátovi už nepomůžem.“

„Máš pravdu,“ zašeptal Štěpán se slzami v očích, „snad ho tam nahoře aspoň potěší, že neumřel jako neschopný a zlomený stařec.“

„Je to epesní hrob pro montanistu. Bude tam navěky, i až my tady nebudem. Pořád, jako moucha v jantaru. Termobeton je kvalita.“ uzavřel zlomeným hlasem Čížek.

Smutně se vydali zpět k autu.

Zvuk hornických železek prorážel podzemní temnotu. Dva muži na čelbě oblečení do huňatých kožešinových kombinéz se na chvíli zastavili.

„Myslíš, že to má cenu?“ zeptal se první, „Ten svinskej termobeton je pevněj jak maďarská víra. Budem muset nasadit plazmový vrtačky a mně už docházejí fúzní články, sakra, víš kolik mě u překupníka z Rodenberryho stály? A toho termáku je tu furt málo na to, aby se nám to vrátilo.“

„Trpělivost,“ odpověděl druhý, „eště tak deset kilo a jsme na dva roky zajištěný. Domorodci se jenom přetrhnou, aby to vod nás koupili, stavěj si z toho mrazáky na wombatí maso.“

„Jenom aby. Ale je fakt, že je tu svinská zima, i po letech. Ten termák musí furt eště trošku pracovat. Jo, starci holt uměli. Čěče, když budem mít štěstí, možná najdem i trošku železa!“

„Hele, tady něco kouká.“

„No do prdele, to je ruka! Pravá několik tisíc let stará mumie! Podej mi vrtačku!“

Oba dva se pustili do díla s obnovenou energií a již brzy se jim podařilo vyprostit konzervované tělo.

„Stěpáne?“ zachrchlal král montanistů a pokusil se zvednout. Tělo ho příliš neposlouchalo a byla mu zima, ale Slunce stálo vysoko nad ním na obloze a pánilo až nepřírodně silně, takže se mu do končetin pomalu vracel cit.

Rozhlédl se kolem sebe a to, co spatřil, ho skutečně překvapilo.

Kolem něj stál kruh nejistých a vyjukaných individuí oblečených do slušivých šatů z kůží nějakých exotických zvířat. Všichni vypadali se svými šikmými očima a rituálním tetováním dosti exoticky a něco si štěbetali nesrozumitelnou řečí. Dva z nich měli na hlavách přílby, což mu připomnělo jakousi dávnou fotografii vietnamské delegace na uranovém dole v Horním Slavkově, kterou kdysi viděl na Internetu.

Ti dva se k němu vydali, pomohli mu na nohy a představili se. Trochu páchli pižmem.

„Já jsem Hang Čou Zběsilá Koza z klanu Netopýra.“ řekl první, trochu vyšší.

„A já jsem Nguyen Malý Pták, taktéž z klanu Netopýra.“ pravil druhý a uklonil se.

„Kde jsem, co se stalo?“ zmateně zamumlal Surikata.

„Objevili jsme vás zalitého a podchlazeného v termobetonu, který těžíme, ó Předku.“ sdělil mu Hang Čou.

„Teď jsme ve vsi Öszeg, jejímž obyvatelům ložisko patří. Pokud se potvrdí, že jsou tu kromě termobetonu i zbytky železa, bude to velmi bohatá vesnice. Nebojte se jich, jsou z vás jen trochu vyděšení a navíc nám teď nerozumí, protože jenom klan Netopýra vládne Starou řečí. Naše Svaté spisy jsou v ní psány.“ dodal Nguyen.

„Uh, jak dlouho jsem byl...zmrazenej?“ otázal se znepokojeně Titán.

„To přesně nevíme. Teď je desátý rok vlády osmého guvernéra na Rodenberry-jenž-visí-na-obloze, čili podle datování Svatých spisů rok 2471 svatého Našeholetopočty.“

„Já si naposled pamatuju třicátý léta jednadvacátého století...“ zamyslel se Surikata, „svět se asi dost změnil, co?“

„Obávám se, že ano.“ odvětil Hang Čou, „Zatímco jste spal, Staré lidstvo postupně vyčerpalo všechny nerostné zdroje Země a vydalo se ke hvězdám, jenom část nás tu zůstala. Ředitel Kulturní rezervace Země to tu spravuje z Rodenberryho-jenž-visí-na-obloze, ale moc se nám do života nemíchá. Dost to tu asi oproti vaší době upadlo, my dva se živíme těžbou termobetonu pro mrazničky domorodců, neboť klan Netopýra byl vždy spjat s podzemím. Díky tomu máme dost prostředků na to, uplatit občas strážce rezervace a dostat se na chvíli do vesmíru, čili se dá říct, že máme přehled. Máte štěstí, že jsme na vás narazili zrovna my a ne třeba bavorský kanibalové.“

Surikata se vratkým krokem vydal směrem k domorodcům, ti se ale tiše rozestoupili a mezerou mezi nimi spatřil něco neuvěřitelného.

Od západu k východu, od bývalého Zbiroha až k místu, kde stávaly Zdice, se mezi lesíky a nevelkými vesničkami táhly haldy. Od těch malých porostlých břízkami až po obrovskou na místě Žebráku. Kolem Otmíčské hory dávaly odlesky vodní hladiny tušit skupinu zatopených lomů, na svazích Plešivce stála rozpadající se těžní věž a na Holém vrchu nad Drozdovem a na Točníku dávaly světlé haldičky a temné otvory tušit řadu starých opuštěných štol.

„Tady se asi dost těžilo, co?“ vydechl Surikata.

„Jo, ve dvaadvacátým a třiaadvacátým století proběhly dvě velké vlny obnovy hornictví. Teď už tu není skoro nic, jenom spousta starejch štol, šachet, lomů a tak,“ pokýval hlavou Nguyen, „sem tam se ještě najde termobeton a když má člověk kliku, tak železo, pane Ös....“

„Co, jaký Ös...?“ vytrhla jeho slova Surikatu z údivu.

„Ehm, pardon. Víte, my nevíme, jak se jmenujete, tak jsme vám říkali podle místa, kde sme vás našli. Öszgi.“ vysvětloval Nguyen.

„Aha, no, pravda, asi bych se měl představit. Já jsem Milan. Ale můžete mi říkat Surikata.“ usmál se Titán.

Na tvářích Nguyena a Hang Čoua se objevil neskonalý údiv a padli na kolena.

„Surikata! Prorok! Zakladatel klanu! Ten, jenž sepsal Svaté spisy! Nejsme hodni!“

Surikata na ně chvíli upřeně hleděl a pak se pousmál. Tenhle nový svět se mu věru začínal líbit.